

ÅRSPLAN 2019

KONTROLLUTVALGET I VÅLER KOMMUNE

*Utsikt fra elgpost.
FOTO: Iver Breisjøberg*

**Vedtatt i kontrollutvalget 10.12.18
Behandlet i kommunestyret 28.1.19, sak 012/19**

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING	3
2	KONTROLLUTVALGET I VÅLER	3
3	MØTEPLAN	3
4	KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER I 2019	4
4.1	TILSYN MED FORVALTNINGEN	4
4.2	OPPGAVER KNYTTET TIL REGNSKAPSREVISJON	5
4.3	OPPGAVER KNYTTET TIL FORVALTNINGSREVISJON	5
4.4	OPPGAVER KNYTTET TIL SELSKAPSKONTROLL	6
4.5	OPPGAVER KNYTTET TIL BUDSJETTBEHANDLINGEN	6
4.6	OPPGAVER KNYTTET TIL TILSYN MED REVISJONEN	6
4.7	KONTROLLUTVALGETS RAPPORTERING	6
4.8	ØVRIGE OPPGAVER OG AKTIVITETER I 2019	7
	VEDLEGG – FAGLIG OVERSIKT	9
	KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER.....	9
	KONTROLLUTVALGET OG REVISOR	10
	KONTROLLUTVALGET OG SEKRETARIAT	10

1 Innledning

Kommunestyret har det øverste tilsynet med den kommunale forvaltningen. Kontrollutvalget med sitt sekretariat og revisjonen er sentrale hjelpeorganer for kommunestyret og skal utøve sitt arbeid i henhold til kommunelovens bestemmelser i **kapittel 12** (§§ 76-83) om «**Internt tilsyn og kontroll. Revisjon.**» I medhold av kommuneloven (koml.) § 77 nr. 11 er det laget egen forskrift for kontrollutvalg («KU-forskriften»). Kommuneloven § 77, samt forskrift om kontrollutvalg finnes bl.a. på <http://www.gs-iks.no/regelverk/> Det er vedtatt ny kommunelov, hvor deler av den blir vedtatt i løpet av 2019 og noe fra 1.1.2020.

Kontrollutvalgets oppgaver knytter seg både til tilsyn med den kommunale forvaltningen og til tilsyn med revisjonens arbeid. Kommunale foretak omfattes også av tilsynet.

Forskrift om kontrollutvalg har bestemmelser om kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon (kap. 4), forvaltningsrevisjon (kap. 5) og selskapskontroll (kap. 6). I tillegg er kontrollutvalget gitt oppgaver i forbindelse med valg av revisor (§ 16), ansettelse, suspensjon og oppsigelse av revisor (§ 17) og budsjett for hele kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen (§ 18). Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget har et eget kompetent sekretariat (§ 20). Eksempler på hvordan kontrollutvalget kan utføre sine oppgaver er gjengitt i **vedlegget** (listen er ikke uttømmende).

I kontrollutvalgets årsplan har vi omtalt noen av oppgavene som er planlagt gjennomført i 2019. Kontrollutvalget vil i tillegg ha en egen tiltaksplan med mer spesifisering av planlagte tiltak og oppgaver. Denne blir oppdatert fortløpende og er tilgjengelig under «Sentrale dokumenter» på <http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/vaaler/>

2 Kontrollutvalget i Våler

Kontrollutvalget i Våler består av 5 medlemmer. Følgende medlemmer og varamedlemmer er valgt for perioden 2015-2019:

Medlem	Parti	Varamedlem	
Hans Johan Finne - leder	SP	Eli Grøntoft Dybdahl Ola Sørlandsengen Nicklas Avén	Varamedlemmer for 1, 2 og 3
May Britt Nordhagen	SV		
Vanja Margrethe Holtnes Fredriksen (fra 7.5.18) Marita Kalfoss Sollien (fram til 19.3.18)	V		
John Christian Wold- nestleder (fra 7.5.18)	PP	Kristian Noer Grete Aabakken fram til 25.6.18)	Varamedlemmer for 4 og 5
Grete Aabakken (fra 25.6.18) Åse S. Svendsen – nestleder (fram til 7.5.18)	AP		

Kontrollutvalgets reglement, sist vedtatt i kommunestyret 12.9.16, ligger under «Sentrale dokumenter» Kontrollutvalgets reglement ligger på <http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/vaaler/>

3 Møteplan

Kontrollutvalgets møter skal holdes for åpne dører på lik linje som andre kommunale utvalg. Kontrollutvalgets møter avholdes på dagtid.

Kontrollutvalget har vedtatt en møteplan for 2019. I år med kommunevalg er det lagt opp til fem møter, tre på våren og to på høsten (ett før valget og ett etter). I tillegg vil det bli en opplæringsdag for kontrollutvalgene (felles i regionen) etter valget, enten i desember 2019 eller januar 2020.

Ved behov kan kontrollutvalget gjøre endringer i planen. En oppdatert møteplan ligger til enhver tid tilgjengelig på <http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/>.

Det legges opp til følgende møtedager i 2019:

- Mandag 21.1.19
- Mandag 18.3.19
- Mandag 13.5.19
- Mandag 2.9.19
- Mandag 25.11.19

4 Kontrollutvalgets oppgaver i 2019

4.1 Tilsyn med forvaltningen

Det generelle tilsynet med forvaltningen gjennomføres med følgende tiltak:

- Samtaler med ordføreren og rådmannen, i vanligvis hvert møte.
- Informasjon fra enhetene, dette bestemmes fortløpende.

Faste rapporteringer til kontrollutvalget:

- Økonomirapportering.
- Rapport fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging.
- Rapportering om rådmannens oppfølging av kommunestyresaker (årlig eller halvårlig)
- Rapportering av sykefravær, anmeldelser, varslinger og eventuelle mottatte tilsynssaker.

Kontrollutvalget har fordelt oppmerksomheten på de ulike områdene slik:

- Saker fra formannskapet - Hans Johan Finne
- Saker fra kultur og oppvekst – May Britt Nordhagen
- Saker fra næring og miljø – Grete Aabakken
- Saker fra helse og omsorg – John Christian Wold.
- Regnskapssaker –

Kontrollutvalget tar en gjensidig orientering i hvert møte.

Kontrollutvalget skal ha tilsyn med hele den kommunale forvaltningen, både administrativt og politisk, men kontrollutvalget skal ikke kontrollere kommunestyret. «Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukket møte i folkevalgte organer, jf. kontrollutvalgsforskriften § 4. Et unntak fra dette er at kommunestyret eller fylkestinget kan bestemme at kontrollutvalget ikke har rett til å være til stede i lukket møte i kommunestyret eller fylkestinget. Kontrollutvalget utøver retten til å være til stede i lukket møte som organ».¹ Ettersom kontrollutvalget har «fordelt» de ulike områdene i kommunen mellom seg, så vil det si at vedkommende som har det enkelte området kan delta i de respektive utvalgene, også når det gjelder lukkede møter. Betingelsen er at saken er relevant for kontrollutvalget.

---

¹ KMD veileder «Kontrollutvalgsboken» (2 utg. side 34)

Kontrollutvalget vil i løpet av året be om informasjon om ulike områder/temaer eller fra ulike enheter. Den overordnede analysen som er utarbeidet som grunnlag for forvaltningsrevisjon, vil også være et godt hjelpemiddel for kontrollutvalgets tilsyn med forvaltningen, ved å etterspørre informasjon fra enheter og områder som ikke blir prioritert i forhold til forvaltningsrevisjon.

Hvilken informasjon som kontrollutvalget ber om, vil gå fram av kontrollutvalgets tiltaksplan («Tilsyn med forvaltningen»). En oppdatert tiltaksplan ligger under «Sentrale dokumenter» på <http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/vaaler/>. Kontrollutvalget vil også vurdere å legge noen av møtene sine til de ulike virksomhetene i kommunen, eksempelvis i forbindelse med ulike orienteringer fra enhetene.

Kontrollutvalget har sagt at de i løpet av 2019 vil ha en orientering om det pågående prosjektet «Kultur for læring».

4.2 Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon

Ved behandlingen av kommunens regnskap for 2018, vil kontrollutvalget avgi en uttalelse, som stiles til kommunestyret. Formannskapet får kopi av uttalelsen før sin behandling, og den skal følger med formannskapets innstilling til kommunestyret.

Alle nummererte brev eller andre typer revisjonsmerknader, som revisjonen ønsker at kontrollutvalget skal følge opp, behandles fortløpende. Nummererte brev som ikke blir godt nok fulgt opp, sendes kommunestyret til videre behandling. Revisjonens årsavslutningsbrev følges opp av revisjonen, med orientering til kontrollutvalget.

4.3 Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon

Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2017-2020 ble vedtatt behandlet i 2016. Kontrollutvalget behandlet en revidering av denne planen i møtet 10.12.18 og vil for perioden 2019-2020 foreslå følgende prosjekter. Planen skal vedtas av kommunestyret.

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	Prioritet
Oppfølging av kommunestyre-vedtak	Blir kommunestyrets vedtak fulgt og har rådmannen et tilfredsstillende system for å sikre at vedtakene blir fulgt opp? (mulig mindre prosjekt)	2019
Saksbehandling teknisk.	Gjennomgang av saksbehandlingen for byggesak med mer på teknisk, tidsfrister (saksbehandlingstid) og dispensasjoner.	2019/2020
Intern kontroll	Hvordan fungerer den interne kontrollen i Våler? Det kan være flere områder det er aktuelt å vurdere i forhold til god intern kontroll, eks. gavemidler sykehjem, tvungen forvaltning og bofellesskap, økonomirutiner, medisinbehandling, håndtering av pasientmidler sykehjem osv. Hvordan fungerer avvikssystemet? Nærmere spesifisering ved bestilling. kan eventuelt også kombineres med etiske holdninger, kultur.	2020
Investerings-prosjekter	Kostnadsberegning, styring, oppfølging, rapportering og evaluering (kontraktstyring).	2020/ 2021

Kontrollutvalget har bestilt og skal behandle følgende forvaltningsrevisjon i 2019:

- **Forvaltningsrevisjon Psykososialt skole- og arbeidsmiljø i Vålerskolen.**

Alle forvaltningsrevisjonsrapporter blir fulgt opp av kontrollutvalget i ettertid (om hvordan rapportens anbefalinger blir fulgt opp av administrasjonen). Kontrollutvalget vil i 2019 følge opp følgende forvaltningsrevisjoner.

- **Ytterligere oppfølging av FR Innkjøp**

- **Vann og avløp** (behandles 10.12.18, skal sannsynligvis følges opp i 2019).

4.4 Oppgaver knyttet til selskapskontroll

Plan for selskapskontroll for 2016-2019 ble vedtatt i kommunestyret i 2016. Kontrollutvalget la fram en revidering av denne planen høsten 2018 og følgende selskapskontroller ble vedtatt i kommunestyret 24.9.18:

Selskap	Kontroller	Kommentarer
Våler vekst	<ul style="list-style-type: none"> • Forvaltningsrevisjon	Kompetanse, kultur og ivaretagelse av brukere.

Kontrollutvalget har bestilt og skal behandle følgende selskapskontroll i 2019:

- **Våler vekst AS, forvaltningsrevisjon.**

Alle gjennomførte selskapskontroller følges opp i ettertid. Kontrollutvalget vil i 2019 følge opp følgende selskapskontroller:

- **Midt-Hedmark brann og redning IKS.**

4.5 Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen

Kontrollutvalget behandlet forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2019 i møtet 3.9.18. I forslaget ligger rammen for kontrollutvalgets virksomhet, revisjonens virksomhet og sekretariatets virksomhet. Budsjettet vedtas av kommunestyret. Kontrollutvalgets forslag skal følge budsjettsaken til kommunestyret. Kontrollutvalget følger opp at dette skjer (jf. reglement for kontrollutvalget § 4).

4.6 Oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonen

Følgende tiltak er planlagt:

- Revisjonen rapporterer om sin virksomhet gjennom revisjonens ulike planverk, gjennom oppdragsavtaler og engasjementsbrev og for øvrig ved behov.
- Oppdragsansvarlig revisor både for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon legger fram sine uavhengighetserklæringer i 2019.
- I møtet i august eller november 2019 orienterer revisjonen om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2019. Revisjonens plan for Våler kommune er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget.
- Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2018, jf. NKRFs veiledere² legges fram i det første møtet i 2019
- Øvrige tiltak går fram av kontrollutvalgets tiltaksplan.

4.7 Kontrollutvalgets rapportering

Kontrollutvalgets årsrapport for 2018 behandles i det første møtet i 2019, og oversendes deretter kommunestyret til orientering. Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret om resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll i årsrapporten. Eventuelle omprioriteringer av prosjekter skal også framgå av årsrapporten.

Rapporter etter gjennomført forvaltningsrevisjon, selskapskontroll, eventuelle andre bestillinger og eventuell oppfølging av nummererte brev sendes fortløpende til kommunestyret.

² http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_-_KUs_paseansvar_regnrev.pdf og http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_-_KUs_paseansvar_forv_rev.pdf

Kontrollutvalgets årsplan for 2020 behandles i siste møte i 2019 og sendes deretter kommunestyret til orientering.

4.8 Øvrige oppgaver og aktiviteter i 2019

- Kontrollutvalgets oppgaver er mange og store og ser behov for en jevnlig oppdatering av sine kunnskaper. Dette er vist gjennom kontrollutvalgets forslag til budsjett som inneholder en post til kursvirksomhet.
  - Kontrollutvalget ønsker å sende flest mulig av sine medlemmer på NKRFs kontrollutvalgskonferanse 30.-31. januar 2019. NKRFs kontrollutvalgskonferanse er en stor konferanse med deltakere fra hele landet. I de siste årene har antall deltaker ligget på mellom 500 og 600 deltakere.
  - 2019 er kommunevalg og sekretariatet gjennomfører opplæring av de nye kontrollutvalgene i samarbeid med Hedmark Revisjon IKS. Denne opplæringsdagen blir enten i desember 2019 eller i januar 2020.
  - Det er også ønskelig med jevnlige møter mellom kontrollutvalgslederne i distriktet og ser dette som en mulighet gjennom møter i representantskapet i Glåmdal sekretariat IKS.
- Kontrollutvalgets leder eller nestleder vil være til stede i kommunestyret når kontrollutvalgets årsrapport blir behandlet.
- Kontrollutvalget og sekretariatet vil fortsette arbeidet med å informere om kontroll og tilsyn, bl.a. gjennom sekretariatets hjemmeside og ved å oppfordre kommunen til å orientere om kontrollutvalgets virksomhet på kommunens hjemmeside.
- I den grad kontrollutvalget ønsker det, vil sekretariatet delta i kommunestyret når viktige saker fra kontrollutvalget blir behandlet.
- Stortinget har vedtatt ny kommunelov som sannsynligvis blir iverksatt i 2019 (i hvert fall deler av loven). Kontrollutvalget vil få opplæring når det er aktuelt.

Våler, 10.12.18

Hans Johan Finne (sign.)
leder av kontrollutvalget

Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

Vedlegg.

VEDLEGG – FAGLIG OVERSIKT

Kontrollutvalgets oppgaver

Tilsyn med forvaltningen

Kontrollutvalgets tilsyn med forvaltningen kan bl.a. utøves gjennom:

- revisjonens arbeid,
- overordnet analyse
- tilsendte saksdokumenter og protokoller fra kommunestyret og andre politiske utvalg,
- samtalen med ordføreren og rådmannen
- rådmannens rapportering av oppfølging av vedtak,
- innkalling av enhets- eller virksomhetsledere til utvalgets møter, hvor det redegjøres og svares på spørsmål om forvaltning og drift av vedkommende enhet/virksomhet/tjeneste,
- besøk i kommunens forskjellige virksomheter, enheter,
- utvalgets egne observasjoner,
- rapporter fra andre tilsynsorganer,
- saker hvor kommunen har vært omtalt i media

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget har en plikt til å påse at regnskapsrevisjonen skjer på en betryggende måte. Dette tilsynet er omhandlet i årsplanens pkt. 4.6.

Uttalelse til regnskapet

I henhold til forskriften § 7, skal kontrollutvalget på grunnlag av revisjonsberetningen, avgi uttalelse om årsregnskapet. Denne skal avgis til kommunestyret, med kopi til formannskapet før dette behandler regnskapet.

Oppfølging av merknader

Kontrollutvalget har et ansvar i forhold til oppfølging av revisjonens merknader. Dette er merknader som er gitt i nummererte brev, jf. forskrift om revisjon § 4, 2. ledd.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget skal på grunnlag av revisjonens rapporter og annen informasjon føre tilsyn med at forvaltningen er i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak. Kontrollutvalget skal videre i samarbeid med revisjonen foreta en systematisk vurdering av bruk og forvaltning av de kommunale midler med utgangspunkt i oppgaver, ressursbruk og oppnådde resultater.

Det skal lages en plan for forvaltningsrevisjon, basert på en overordnet analyse. Kontrollutvalget skal legge denne planen fram for kommunestyret.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med selskapskontroll.

Selskapskontroll er hjemlet i koml. § 77 nr. 5 og i § 80. Ifølge koml. § 77 nr. 5, skal kontrollutvalget "påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m." Koml. § 80 hjemler utvidet tilsyn i heleide kommunale aksjeselskaper og interkommunale selskaper.

Selskapskontroll er videre omtalt i kontrollutvalgsforskriften kapittel 6. Selskapskontroll består av eierskapskontroll, som er obligatorisk, og forvaltningsrevisjon, som er en "kan-oppgave". Det skal lages en plan for selskapskontroll som legges fram for kommunestyret.

Budsjettbehandlingen

Etter kontrollutvalgsforskriften § 18 skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Dette forslaget bør foreligge tidsnok til at kommunen kan få innarbeidet dette i sine budsjetter.

Tilsyn med revisjonen

Kontrollutvalget skal holde seg løpende underrettet om revisjonens virksomhet og føre tilsyn med at revisjonsarbeidet er a jour og foregår i samsvar med gjeldende forskrift og andre bestemmelser.

Kontrollutvalgets tilsyn med revisjonen kan utøves på følgende måte:

- Gjennom behandling av revisjonens planverk.
- Gjennom forvaltningsrevisjonsprosjekter som forelegges til behandling eller til orientering.
- Gjennom behandling av rapporter vedrørende misligheter/uregelmessigheter.
- Gjennom rapporter vedrørende regnskapsrevisjon eller vurderinger av den interne kontrollen.
- Gjennom revisjonens orienteringer som blir gitt til kontrollutvalget.
- Ved løpende spørsmålsstilling fra kontrollutvalget.

NKRF har utarbeidet veileder for hhv. tilsyn med regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon som benyttes i vurderingen.

Kontrollutvalgets rapportering

Kontrollutvalget rapporterer til kommunestyret når det er viktig at dette blir holdt orientert og gitt mulighet til å drøfte eventuelle tiltak. Kontrollutvalget rapporterer direkte til kommunestyret. Det er gitt egne bestemmelser om rapportering av resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon (KU-forskriften § 11) og selskapskontroll (KU-forskriften § 15). Slik rapportering skal være basert på den vedtatte planen.

Forvaltningsrevisjonsrapporter vil bli oversendt kommunestyret til orientering eller med innstilling etter at utvalget har foretatt en vurdering i den enkelte saken. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet (se pkt. 4.3) er kontrollutvalgets rapportering i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Kontrollutvalget avgir årlig årsplan og årsrapport til kommunestyret.

Kontrollutvalget og revisor

Dette punktet inneholder øvrige forhold til revisor som ikke er knyttet mot noen av punktene ovenfor.

- Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon og selskapskontroll (ev. regnskapsrevisjon) etter bestiller/utførermodellen.
- Kontrollutvalget kan avtale innsynsrett i revisjonens arbeidspapirer i den grad det er nødvendig for kontrollutvalgets tilsynsansvar ovenfor revisjonen (jf. merknader til forskrift om kontrollutvalg § 5, siste ledd). Det lages i så fall en avtale om dette.
- Kontrollutvalget har innsyn i revisjonens saksdokumenter iht. offentlighetslovens bestemmelser, så langt det er nødvendig for kontrollutvalgets arbeid. Jf. også forskrift om revisjon § 20.
- Revisjonen skal orientere kontrollutvalget om gjennomført ekstern kvalitetskontroll fra NKRF.

Kontrollutvalget og sekretariat

I henhold til forskrift om kontrollutvalg § 20, skal kontrollutvalget ha et eget sekretariat til å bistå seg i sitt arbeid. Det er kommunestyret som skal «*sørge for sekretærbistand som til enhver tid tilfredsstillende behov*».

Kommentarene til § 20 annet ledd om sekretærtjenester, annet ledd sier: «*Et kompetent sekretariat er en viktig forutsetning for at kontrollutvalget skal fungere godt og utøve sine oppgaver på en tilfredsstillende måte. Sekretariatet for kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg må ha tilgang på en bredt sammensatt kompetanse.*»

Glåmdal sekretariat IKS er et interkommunalt selskap som skal ivareta sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalgene i Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler og Åsnes kommuner. Sekretariatet har to ansatte (pt. 1,8 stillinger).